

AZ ÖSSZETARTOZÁS ÜNNEPE

Dr. Bali Jánossal, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet igazgatójával Csíksomlyó múltjáról, jelenéről és jövőjéről beszélgettünk.

♦
– **Előfordult, hogy a búcsújárás hagyománya hosszabb időre megszakadt a nehezebb történelmi időszakokban?**

– A ferencesek mára 15. század közepén elkezdték itt építeni a rendházukat, az ő munkálkodásuk eredményeként alakult ki csíksomlyói Mária-tisztelet és búcsú. Annyit tudunk, hogy 1949-ig nagyjából folytonos volt a megelőző 100–150 évet

tekintve. A román rendszerben, tehát 1950 és 1989 között, illetve Ceaușescu idején nem volt lehetőség a búcsújárásra, csak a hatósági tiltással dacoló kisebb, spontán búcsújárásról van tudomásunk. 1990-ig regionális búcsúhely maradt Csíksomlyó, tehát főként Erdélyből, a környező székely településekről jöttek a hívek, illetve a csángó magyar katolikusok vettek részt az egyházi ünnepen. Az, hogy azóta egy Kárpát-medencei összmagyar ünneppé vált, az 1990-es évek eseményeinek, tehát a román forradalomnak és rendszerváltásnak a hatása. Egyre nagyobb arányban jelentek meg zarándokok az Erdélyen kívüli nemzetrészekből. Magyarországról az Erdély-járás már a rendszerváltást megelőző egy-két évtizedben megindult kevésbé legális formában, amikor városi értelmiségiek fölfedezték a hagyományőrző Erdélyt, így a csíksomlyói kegyhelyet is. Különösen a táncházmozgalom adott ösztönzést ehhez. Jelenleg a magyarság legfontosabb és legnagyobb lélekszámú ünnepéről van szó, hiszen 200 ezer és 500 ezer fő között van azoknak a száma, akik a somlyói nyeregben

megjelennek, és hallgatják a pünkösdi szombatján tartott szentmisét.

– **Hogyan lehet ilyen mennyiségű embert ömeget irányítani? Kapnak a ferencesek külső segítséget?**

– A ferencesek sokan vannak, és idegyűlnek ilyenkor. Szépen, fegyelmezetten szokott zajlani az ünnep. A gyimesi csángók például gyalog teszik meg az idevezető negyven kilométert úgy, hogy hajnalban kelnek és indulnak útnak. Minden település a maga keresztalijával vonul. A nagyobb probléma inkább az infrastruktúra, ennyi embernek az együttes ellátása. Ugyanakkor nem éri meg állandó jelleggel ekkora tömegre tervezni, hiszen az év többi napján legfeljebb néhány ezer turista jelenik itt meg. Kutatásaink azt mutatják, hogy nagy igény lenne egy ferences múzeum létrehozására, így az infrastruktúrát is egész évben kihasználhatnák az odalátogatók.

– **Ön szerint a jövőben is megtarthatja különleges jelentőségét?**

– Korábban a katolikus hit iránti hűség kifejezése vonzotta az idejárókat, mára Csíksomlyó összkeresztény zarándokhelyé válik, sőt, a magyarság, a nemzeti identitás hitvallásának a helyszíne is. Én nem is igazán választanám el a kettőt: erről szóló kutatásom azt bizonyítja, hogy a magyarság és a kereszténység egy töről fakad. Sokan spirituálisan szeretnének feloldódni az ünnepben, de az sem baj, ha utána örömmel megesznek egy finom mics román húst, vagy a Salvator étteremben megisznak egy pohár zsidvei bort. Csíksomlyó a közösség erejének, összetartozásának a szép, erőteljes szimbóluma, ezért mindenképpen van jövője. ♦